

ΕΡΩΤΗΣΗ ΜΠΑΡΓΙΩΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΑΘΑΚΗ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΓΙΑ ΥΠΕ ΚΑΙ ΜΕΣΟΧΩΡΑ :

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΡΓΙΩΤΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, ευχαριστώ που ήρθατε σήμερα για την ερώτηση.

Θυμίζω πολύ σύντομα ότι με τον νόμο του 2006 που αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στις οποίες περιλαμβάνονται τα μικρά υδροηλεκτρικά έργα, έχει θεσπιστεί ανταποδοτικό τέλος ύψους 3%, το οποίο αποδίδεται μέσω των ΟΤΑ στις τοπικές κοινωνίες. Αυτό δεν ισχύει και δεν καλύπτει τα μεγάλα υδροηλεκτρικά τα οποία, όπως γνωρίζετε, είναι πολλά στη χώρα, με αποτέλεσμα σήμερα οι περιοχές οι οποίες έχουν μεγάλες λίμνες και μεγάλα υδροηλεκτρικά εργοστάσια να μην έχουν κανένα ανταποδοτικό κέρδος. Αυτό αφορά έναν αριθμό λιμνών και φραγμάτων ανά τη χώρα.

Χαρακτηριστικό, όμως, παράδειγμα και θα ήθελα να επικεντρωθώ εκεί, είναι αυτό του Αχελώου, στον οποίο, όπως γνωρίζετε πολύ καλά, υπάρχει η ραχοκοκαλιά της υδροηλεκτρικής παραγωγής της ΔΕΗ. Η ΔΕΗ, με μια σειρά από φράγματα τελειωμένα, ημιτελή ή υπό κατασκευή, έχει επιφέρει τεράστιες επιπτώσεις περιβαλλοντικές και όχι μόνο στην περιοχή, μην έχοντας αποδώσει ποτέ ιστορικά, από το 1965, κανένα ανταποδοτικό.

Θυμίζω ότι η περιοχή είναι μια από τις πιο καθυστερημένες περιοχές στη χώρας. Έχει την αξία του αυτό. Η Δυτική Ευρυτανία και η Αργιθέα είναι περιοχές με πολλά προβλήματα και μηδαμινές υποδομές. Χαρακτηριστικό της απουσίας του κράτους και της ΔΕΗ στην περιοχή είναι το παράδειγμα της περίφημης γέφυρας της Τατάρνας, η οποία κατασκευάστηκε μαζί με το Φράγμα των Κρεμαστών το 1965 και για σαράντα τουλάχιστον χρόνια δεν είχε καν οδικές προσβάσεις. Ήταν προσβάσιμη μόνο από κοπάδια αιγοπροβάτων κι από κανέναν άλλον.

Να σημειώσω ότι, σε αντίθεση με τα υδροηλεκτρικά, η ΔΕΗ έχει αποδώσει στις τοπικές κοινωνίες με πολλούς τρόπους ανταποδοτικά -και πολύ καλά έχει κάνει- στα λιγνιτωρυχεία, έχοντας κάνει παρεμβάσεις τηλεθέρμανσης και διάφορες άλλες παρεμβάσεις τόσο

στην Κοζάνη όσο και στη Μεγαλόπολη, ενώ δεν έχει κανενός είδους πολιτική παρεμβάσεων στις περιοχές που άπτονται των υδροηλεκτρικών.

Οι ιδιωτικές εταιρείες, όπως οι Βωξίτες Παρνασσού, από το 2012 έχουν δεσμευθεί με νόμο και αποδίδουν στις τοπικές κοινωνίες της Φωκίδας, οι οποίες είναι ανάλογες από άποψη οικονομικής ανάπτυξης και προβλημάτων, ένα σημαντικό μέρος.

Για το συγκεκριμένο θέμα –για να ξαναγυρίσω στο 3%- με την κινητοποίηση των τοπικών παραγόντων και των τοπικών αρχών της περιοχής της Δυτικής Ευρυτανίας, της αδελφότητας Γρανιτσιωτών, της ΚΕΔΕ και των τοπικών Δήμων και Κοινοτήτων, το θέμα έχει φτάσει μέχρι την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ο κ. Γραμματικάκης, ο Ευρωβουλευτής του Ποταμιού, έθεσε το θέμα στην Επιτροπή για το εάν θα έπρεπε ή όχι να συμπεριληφθούν τα μεγάλα υδροηλεκτρικά στα υδροηλεκτρικά που αποδίδουν το 3%, για να πάρει την απάντηση από την Επίτροπο Ανταγωνισμού κυρία Μαργκρέτε Βεστάγκερ ότι η ειδική εισφορά που αποδίδεται σε φορείς διαχείρισης δικτύων ή συστημάτων από ορισμένους παραγωγούς ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ανεξάρτητα του μεγέθους τους, είναι αθέμιτη διάκριση, εκτός εάν συντρέχει αντικειμενικός λόγος.

Λέει, λοιπόν, η Επίτροπος ότι ακόμα και αθέμιτη διάκριση και αθέμιτη ενίσχυση της ΔΕΗ μπορεί να θεωρηθεί το γεγονός ότι έχει εξαιρεθεί από την υποχρέωση να αποδίδει ανταποδοτικό τέλος στις τοπικές κοινωνίες.

Η επίκαιρη ερώτηση, λοιπόν, είναι πώς βλέπετε το θέμα και τι σκοπεύετε να κάνετε γι' αυτό, για ποιους λόγους δεν θεσμοθετείτε ανταποδοτικό τέλος ειδικά για τα μεγάλα υδροηλεκτρικά εργοστάσια, γιατί -όπως είπα- υπάρχει λίγο ή πολύ παντού με διάφορους τρόπους και –τέλος- εάν όντως υπάρχουν αντικειμενικές συνθήκες που το σταματάνε.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μάριος Γεωργιάδης): Ευχαριστούμε τον κ. Μπαργιώτα.

Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Η απάντηση είναι πάρα πολύ απλή. Τα μεγάλα υδροηλεκτρικά δεν ανήκουν στην κατηγορία των ΑΠΕ. Στην κατηγορία των ΑΠΕ ανήκουν τα φωτοβολταϊκά, τα αιολικά και τα μικρά υδροηλεκτρικά.

Γιατί δεν ανήκουν σε αυτήν την κατηγορία; Διότι παίζουν άλλον ρόλο. Όλα αυτά που σας είπα, τα μικρά υδροηλεκτρικά και τα άλλα, έχουν μια συνεχή ροή, προτεραιότητα στην ένταξη στο σύστημα και εγγυημένες τιμές.

Τα μεγάλα υδροηλεκτρικά της ΔΕΗ παίζουν άλλον ρόλο στο ενεργειακό μας σύστημα. Πρώτον, δεν έχουν καμμία θετική διάκριση. Δεν παίρνουν εγγυημένη τιμή. Μπαίνουν στο σύστημα με την οριακή τιμή, την χονδρική τιμή του συστήματος.

Δεύτερον, δεν έχουν καμμία προτεραιότητα. Είναι συμπληρωματικά. Στηρίζουν για λόγους ασφαλείας το σύστημα.

Τρίτον, δεν κάνουν μόνο τη δουλειά της ενέργειας. Είναι ταυτόχρονα αρδευτικά, αντιπλημμυρικά και είναι συστήματα με τα οποία λειτουργούμε όλο το σύστημα των υδάτινων πόρων με ασφάλεια για τις περιοχές.

Άρα, οι λόγοι για τους οποίους τα μεγάλα υδροηλεκτρικά δεν είναι μέρος της αντιμετώπισής τους ως κλασικό σύστημα ΑΠΕ, είναι αυτοί. Συνεπώς, δεν τίθεται θέμα να αντιμετωπιστούν με τους ίδιους όρους και ταυτόχρονα δεν παίζουν τον ρόλο στο ενεργειακό σύστημα που παίζουν οι βασικές μονάδες λιγνίτη ή άλλες μονάδες ενεργειακής παραγωγής, οι οποίες είναι οι μονάδες μόνιμης εισαγωγής στο σύστημα. Είναι αυτές που καθορίζουν τη σταθερότητα του συστήματος και αποτελούν τις μονάδες base load, δηλαδή φορτίου μόνιμης παραγωγής ενέργειας.

Αυτή είναι η ιδιαιτερότητα των μεγάλων υδροηλεκτρικών. Συνεπώς, εξαιρούνται και από την ένταξή τους στο καθεστώς των ΑΠΕ -με ό,τι αυτό συνεπάγεται- και από τη λειτουργία των βασικών μονάδων παραγωγής του ενεργειακού μας συστήματος.

Αυτήν την ιδιαιτερότητα κατά τη γνώμη μου πρέπει να τη σεβαστούμε. Δεν πρέπει να αλλάξει το καθεστώς, παρά μόνο εάν

μετά αλλάξει ο ρόλος που παίζουν τα μεγάλα υδροηλεκτρικά στο σύστημα.

Παίρνοντας υπόψη και την απάντηση της κυρίας Βεστάγκερ, η απάντηση είναι σαφής. Δεν προσκρούει σε κανένα επίπεδο ανταγωνισμού, ακριβώς επειδή δεν εντάσσονται στο σύστημα των ΑΠΕ, όπως είναι τα συνεχούς ροής μικρά υδροηλεκτρικά. Άρα, δεν τα ανταγωνίζονται και δεν προσκρούει σε κανέναν κανόνα ανταγωνισμού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μάριος Γεωργιάδης): Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

Τον λόγο έχει ο κ. Μπαργιώτας για τρία λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΡΓΙΩΤΑΣ: Η κουβέντα για το τι είναι μεγάλο και τι μικρό υδροηλεκτρικό έργο και για το τι ρόλο παίζει στο σύστημα είναι κατανοητή και με ξεπερνά από άποψη ειδικότητας και εξειδίκευσης στα θέματα της ενέργειας. Είμαι σίγουρος, όμως, ότι ξεπερνάει η ανάλυση που κάνετε και την αντίληψη που έχουν οι τοπικοί πληθυσμοί και οι τοπικές κοινωνίες για τη διάκριση που εν τοις πράγμασι γίνεται εις βάρος τους.

Νομίζω ότι δηλώσατε με σαφήνεια ότι δεν σκοπεύετε να κάνετε κανενός είδους κίνηση όσον αφορά την ανταποδοτικότητα ή την στήριξη από την ΔΕΗ, η οποία καλώς ή κακώς εκμεταλλεύεται πόρους και διαταράσσει και το οικολογικό περιβάλλον.

Η πολιτική σας παράταξη ήταν αυτή η οποία ξεσήκωσε κυριολεκτικά τον τόπο τα τελευταία τριάντα χρόνια και ακύρωσε ή άφησε ημιτελή με διάφορες παρεμβάσεις -πολιτικές και δικαστικές- τα έργα στη Μεσοχώρα και στη Συκιά, για να περάσω στο δεύτερο μέρος της ερώτησης, με κύριο επιχείρημα ότι πρόκειται για μια σοβαρή οικολογική διαταραχή και οι οικολογικές επιπτώσεις στην περιοχή είναι τρομακτικές.

Για αυτά η ΔΕΗ, όπως γνωρίζετε καλύτερα από εμένα, δεν έχει κάνει το παραμικρό για τις περιοχές. Σας είπα το παράδειγμα της γέφυρας της Τατάρνας, αλλά υπάρχουν τεράστια παραδείγματα εγκατάλειψης πραγματικά, διακοπής της κυκλοφορίας λόγω της ύπαρξης των λιμνών των έργων της ΔΕΗ, στα οποία δεν έχει δοθεί κανείς ανταποδοτικός πόρος ή δεν έχει αποκατασταθεί σε πολλές περιπτώσεις για δεκαετίες ολόκληρες η ΔΕΗ.

Αν ξεπεράσουμε, λοιπόν, το τεχνικό ζήτημα, το οποίο εγώ σας είπα προηγουμένως ότι με ξεπερνά, κάποιου είδους ανταπόδοση στην τοπική κοινωνία νομίζω ότι είναι υποχρέωση και της ΔΕΗ και του μελλοντικού ιδιοκτήτη ενδεχομένως στο απώτερο μέλλον, μιας και το μέλλον της ΔΕΗ και των συγκεκριμένων εγκαταστάσεων είναι υπό συζήτηση εδώ και πολλά χρόνια. Η Κυβέρνησή σας υιοθέτησε μια λύση, κάποιοι άλλοι μπορεί να υιοθετήσουν μια διαφορετική. Εδώ μπαίνει σε ένα τελείως διαφορετικό πολιτικό πλαίσιο -και όχι τεχνοκρατικό- το ζήτημα της εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων μιας ολόκληρης περιοχής, ολόκληρης της χώρας πρακτικά.

Ειδικά επιμένω για τον Αχελώο, μιας και είναι συγκεκριμένες οι τοπικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες στην περιοχή, το οποίο είναι ένα πολύ μεγάλο ερώτημα. Σας ξαναλέω πως δεν νομίζω ότι θα γίνει το τεχνοκρατικό θέμα και πολύ καλά αποδεκτό από τις τοπικές κοινωνίες.

Θα εκμεταλλευτώ με ένα τελευταίο ερώτημα την παρουσία σας εδώ. Με τον κ. Φάμελλο έχουμε ξανασυζητήσει το θέμα της Μεσοχώρας σε προηγούμενο χρόνο. Έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες περιβαλλοντικής αποδοχής, έχουμε συνεισφέρει όλοι τοπικά και από τη μεριά της Θεσσαλίας στην ολοκλήρωση κάποιων διαδικασιών. Υπάρχει η ειλικρινής δέσμευση της Κυβέρνησης ότι το

υδροηλεκτρικό φράγμα της Μεσοχώρας, που δεν έχει σχέση με την εκτροπή, θα ολοκληρωθεί, γιατί είναι ουσιαστικά στη φάση του τελειώματος.

Παρ' όλα αυτά, θα ήθελα να σας ρωτήσω τι γίνεται με τις εναπομείνουσες απαλλοτριώσεις και τις τελευταίες εργασίες της ΔΕΗ, οι οποίες, απ' ό,τι φαίνεται, δεν προχωρούν, με αποτέλεσμα ένα τεράστιο έργο, ένα έτοιμο υδροηλεκτρικό εργοστάσιο εδώ και δεκαετίες, να μην μπορεί να ενταχθεί στο σύστημα, για να αποδώσει και στη ΔΕΗ και στη χώρα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μάριος Γεωργιάδης): Ευχαριστούμε τον κ. Μπαργιώτα.

Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Όπως υπονοήσατε, η ιδιαιτερότητα των μεγάλων υδροηλεκτρικών σε σχέση με την τοπική κοινωνία απαντάται από την εταιρική κοινωνική ευθύνη της ΔΕΗ και τα έργα που από το 2008 έχει συμφωνήσει με τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Περιλαμβάνουν πολύ μεγάλα και σημαντικά έργα στην περιοχή, όπως ηλεκτροφωτισμός, συντήρηση γεφυρών, αντλιοστάσια, αποκατάσταση κοίτης Αχελώου, αποθέσεις απορριμμάτων, οδοποιία και δεκάδες άλλα έργα. Άρα η απάντηση στο πρώτο ερώτημα «σε τι ωφελείται η τοπική κοινωνία», με δεδομένο την ιδιαιτερότητα των μεγάλων υδροηλεκτρικών, απαντάται με τη στήριξη που προσφέρει η ΔΕΗ στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης γι' αυτές τις περιοχές.

Όσον αφορά τη Μεσοχώρα, όπως ξέρετε, η Μεσοχώρα προχωράει, εφόσον διασφαλίστηκε ο πλήρης και καθολικός και οριστικός διαχωρισμός του από οποιαδήποτε έννοια εκτροπής του Αχελώου. Αυτό κατοχυρώθηκε. Από εκεί και πέρα, προχωράνε βήμα-βήμα -σε συνεργασία με τον Δήμο Πύλης- τα θέματα που έχουν να κάνουν με τις απαλλοτριώσεις, το ΣΧΟΟΑΠ της περιοχής, το οποίο προσπαθεί να ενσωματώσει τα νέα δεδομένα. Εκκρεμούν αρκετά βήματα, όπως η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ΔΕΗ για την αναγκαστική απαλλοτρίωση των προσδιορισμένων εκτάσεων και η

ολοκλήρωση των εργασιών που έχουν διακοπεί ή έχουν καταστεί αναγκαίες, που αποτελούν πλέον μέρος των επενδυτικών πρωτοβουλιών που έχει η ΔΕΗ και του σχεδιασμού που κάνει στις επενδύσεις της.

Συνεπώς, έχουν λυθεί οι βασικές προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση του έργου, όπως είχε διατυπωθεί πρόσφατα. Βήμα-βήμα γίνονται και όλα τα αναγκαία μέτρα για να προχωρήσει αυτό το έργο, το οποίο εκ των πραγμάτων θα είναι σημαντικό και για τη ΔΕΗ και για το σύστημα της χώρας.